

2.4. Kirjuta sulgudes antud omadussõna sobivas võrdlusastmes (alg-, kesk- või ülivõrre). Ülivõrde puhul kasuta lühikest ülivõrret. 6 punkti

1. Uus käsiraamat on eelmisest _____ (õhuke).
2. Mulle näib, et see on kogu mu elu _____ (väärtuslik) kogemus.
3. Kits on _____ (vähenõudlik) loom kui põder.
4. Meie maja trepp on niisama _____ (järsk) kui naabrite oma.
5. Tänavune suvi töötab tulla _____ (vilu) kui eelmine.
6. Mis aastast on pärit maailma _____ (vana) postmark?

Täidab
hindaja

1 p

57

1 p

58

1 p

59

1 p

60

1 p

61

1 p

62

Punkte kokku:

2.5. Mida kujundlikud väljendid tähendavad? Tõmba õigele seletusele joon alla. 6 punkti

- villast viskama

villast kinnast viskama
head uudist teatama
valetama, luiskama
kevadel kergemalt riietuma
- härjal sarvist haarama

härga sarvedest sikutama
asja kallale asuma
kahevõitlust alustama
härgadega maad kündma
- pirni panema

piire, reegleid seadma
läbi põlenud pirni vahetama
uskumatuid tulemusi saavutama
midagi üllatavat, ehmatavat ütlema
- vihma käest räästa alla sattuma

olukorda kontrollima
senisest paremasse olukorda sattuma
senisest veelgi halvemasse olukorda sattuma
vihmavarju avama
- mütsiga lööma

asja liiga kergelt võtma
endast kõike andma
vastaseid ülekaalukalt võitma
kaabut kergitama
- vasikaga võidu jooksmas

tõsiselt sporti tegema
loomi karjamaale ajama
end noorena tundma
midagi tulutut tegema

1 p

63

1 p

64

1 p

65

1 p

66

1 p

67

1 p

68

Punkte kokku:

SA INNOVE

Punkte	
Eksamihinne	
Aastahinne	

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM

EESTI KEEL

2. JUUNI 2014

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

Kool: _____

Maakond/linn: _____

Isikukood: | | | | | | | | | | | | | | | | | |

MEELESPEA

1. Eksam kestab 3 tundi (180 minutit).
2. Eksamitöö kirjutamist alusta tiitellehe täitmisega.
3. Ülesannete lahendamise järjekord vali ise.
4. Enne vastamist loe tähelepanelikult tööjuhendeid.
5. Kirjuta vastused selleks ette nähtud kohtadele.
6. Eksamitöö kirjuta sinise või musta tindi või pastaga.
7. Kirjuta vastused loetavalt ja üheselt mõistetavalt.
8. Paranduste tegemisel ei ole lubatud vastust üle kirjutada ega kasutada korrektuuripliitsit või -linti.

1. osa. LUGEMINE

Esimene osa koosneb kahest ülesandest, mille eest kokku on võimalik saada 30 punkti. Ülesannete lahendamiseks on aega ~50 minutit.

1.1. Loe tekst läbi ja lahenda selle põhjal ülesanded. 18 punkti

Kõnelused
Maia Punak

Tegelased: GERTRUD, MORPHEUS,
KARL, ROOSA, HARDI, KRISTIINA

1. pilt

Lava on pime. Lava ees on tüdruk arvuti taga jututoas. Tüdruk ei räägi, toimetab ainult klaviatuuril. Lindilt on kuulda kahekõnet.

TÜDRUK: Tere, Morpheus!

POISS: Hei!

TÜDRUK: Ootasin täna terve päeva, et saaksin sinuga rääkida, mul on nii palju mõtteid ja küsimusi, kui ma eemal olen.

POISS: Lase aga tulla!

TÜDRUK: Nüüd on nad kuhugi peitu läinud ja ei anna ennast mulle enam kätte!

POISS: Mul on aega küll, võin oodata. Eks lobiseme seni niisama.

TÜDRUK: Käisin eile mere ääres. Sel suvel vesi soojaks ei läinudki, aga niisama lobistada tundus ka väga mõnus, jalutasin nii kaugele, et linn enam ei paistnudki. Hetkeks tuli selline kõhe tunne, et olen maailma üksi jäänud. Siis aga traavisid luidete vahelt välja üks koerapeletis ja kaks väikest poissi ja kogu lõbu oli rikutud. Kunagi tuled minuga mere äärde, eks ju?

POISS: Ei või iial teada. Mulle meeldib ka, kui meri tõeliselt soojaks läheb. Kuigi see lõbu, mis kätte saadakse, on alati väiksem kui see, mis ees ootab.

TÜDRUK: Siis ma pean seda vist küll terve igaviku ootama.

POISS: Ära oota. Elus on ka need asjad olemas ja tähtsad, mis meil juba on. Näiteks sina. Ma peaaegu näen, kuidas sa naeratad.

TÜDRUK: Sa ei tea ju üldse, kas mul suugi on. Ajad aga muidu mullikesi.

POISS: Ma olen su juba ammu välja mõelnud. Ma tean, et tegelikult oled sa veel ilusam.

TÜDRUK: Kui ma sind ei tunneks, saadaksin su praegu hoobilt kuu peale, seebitaja sihuke!

POISS: Kas sa siis tunned?

TÜDRUK: Muidugi. Sa oled tark ja armas ja viid mu varsti mere äärde jalutama. Muidugi on tore ka niisama lobiseda, kuigi sa oled minu jaoks liiga tark.

POISS: Ma loen lihtsalt vahel mõne raamatu läbi.

TÜDRUK: Tahtsin juba ammu küsida, miks sul nii kummaline jutukanimi on – Morpheus? Mida see tähendab?

POISS: See on pärit Vana-Kreekast. Ta on unejumala poeg, kes käib unenägudes inimesi lohutamas. Ma arvan, et ta on väga hea jumal. Vabanda palun, Sipsik, pean praegu lõpetama. Lugemiseni!

TÜDRUK: Tsauki! Lugemiseni!

Tüdruk lahkub.

Maia Punak, koolibri.ee

SA INNOVE
PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM EESTI KEEL 2014

2.2. Kirjavahemärgista laused. 10 punkti

- Alates 1979. aastast kui Evald Hermaküla stuudio lõpetanud Hannes Kaljujärv asus teatris tööle on tema ja Vanemuine olnud lahutamatud kaaslased.
- Tehes teatris oma esimest lavarolli koges Hannes Kaljujärv tõelist mängulusti kuna oli laval koos suurepärase näitlejatega.
- Hannes ütleb et laval olemine oli puhas nauding lust ja lillepidu.
- Koos Mati Undiga saabus Kaljujärve jaoks tõusuaeg peaosa järgnes peaosale etendus järgnes etendusele.
- Kes annaks nõu kuidas tunda tööst rõõmu olla igal õhtul värske ja vältida läbipõlemist?
- Kui põlemisel on hapniku juurdevool liiga suur põleb kõik ära ajab kärsahaisu ja toasoe jääb olemata.
- Võime mõelda et töö on hapnik kuid siis peab seda olema parasjagu sest muidu ei suuda inimene pikalt põleda ega sooja anda.
- Publik tuleb saali emotsioone saama arutleb Kaljujärv näitleja peaks neid jagama ja siis omakorda publikult tagasi saama.
- Neid kordi mil näitleja saab publikult energiat on väga palju aga enne peab ta ikka ise andma.
- Hannesel on üks pelgupaik kuhu võib suure töö eest pageda et koguda jõudu ja ammutada inspiratsiooni.

2.3. Kasuta tumedalt trükitud sõnades suurt ja väikest algustähte õigesti. 8 punkti

2013. aasta **jõulukuus** oli kaupluses **rahva raamat** enim müüdud raamatute seas esikohal Anni Arro koostatud **kokaraamat**.
- Koostöös **starmaniga** jõuavad **pimedate ööde filmifestivali** parimad filmid kõikide huvilisteni.
- Uute ooteplatvormide esteetilise valgustuslahenduse eest kuulutati konkursi „**põhjala valguspärl**” võitjaks **as eesti raudtee**.
- XXVI **laulupeo** kunstiline juht on Hirvo Surva, kes on ka tuntud dirigent.
2011. aastast tegutseva ansambli **põhja-tallinn** uuel albumil „**maailm meid saadab**” on 16 lugu.
- Otsin koogi küpsetamiseks **aprikoosijogurtit** ja **niinemetsa talu** kanamune.
- Ema otsustas järgmiseks aastaks tellida ajakirja **eesti arst**, isa huvitus **õhtulehest**.
- Kuningas **louis neljateistkümnnes** sai endale lisanime **päikesekuningas**, sest ta armastas toredust ja luksust ning toetas kirjanikke ja muusikuid.

Täidab
hindaja

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

1 p

Punkte kokku:

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

0,5 p

Punkte kokku:

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire width, providing a template for handwriting practice or general note-taking. The margins are consistent on all sides.

Sisu	Õigekiri	Sõnavara ja stiil	Ülesehitus	Punkte kokku:
27	28	29	30	

2. pilt

Pargipink, latern, taustal mõni puu, pingi juures prügikast. Pargitee lõpeb aia või plangu vastas. Pingil on makk ja selle juures teeb Karl breigiharjutusi. Makk mängib valjusti, poiss on oma tegevusse süvenenud. Teiselt poolt tuleb Hardi. Jälgib veidi tegevust, matkib teist veidi koomiliselt ja paneb siis maki seisma. Karl pole seni midagi märganud. Nüüd pöördub ja näeb sõpra.

KARL: Ah sina. Ma arvasin, et vennad on mulle siia ka juba järele jõudnud.

HARDI: Kuule, mees, mis sa siin teed, kodus pole ruumi või?

KARL: Hea küsimus jah. Praegu on ju vaheaeg ja kõik pägalikud on kodus, igal pool siblivad jalus. Üldse ei saa rahus olla.

HARDI: Praegu paistsid sa jah sügavaimas rahuolekus viibivat ... nagu mingi Hiina puujumal kohe!

KARL: Ära käi sina kah pinda! Meil on klubis varsti võistlused, saal on kogu aeg välja üüritud, tolle paari nädalatunniga ikka asja selgeks ei saa, pärast olen keset lava siruli nagu tola. Vot see on siis alles tõeline mark! Siin on ju tegelikult päris omaette olemine.

HARDI: Ma olen ka vahel mõelnud, miks see tee siia parki üldse rajati. Laternad, pingid ja ... See lõpeb ju täpselt teie õue all. Tee-ehitaja võttis äkki plaani kuidagi tagurpidi ette? Kes siia tuleb, peab otsa ringi keerama ja teist korda ta ikka nii loll ei ole. Kaval mõte küll. Siin ju tegelikult ei käida.

KARL: Oh, miks ei käida! Ükskord sai ikka raskelt kino. Sõime Kristiinaga aia taga vaarikaid ja nägime, kui üks paarike meie tee peale keeras. Istusid pingile ja kus kukkusid siis tatti panema! Me pidime naeru kätte maha surema. Lõpuks ei pidanud me enam vastu ja kargasime põõsa tagant välja.

Karl näitab, kuidas see kõik käis, ja röögatab.

(Teksti on ülesande tarbeks kohandatud.)

Näidendi lavastamisega seotud ametid

Kunstnik-kujundaja teeb kostüümide ja lavakujunduse kavandid.

Helitehnik vastutab heliefektide eest lavastuses. Ta juhib kogu etenduse helikujundust.

Kostümeerija valmistab kavandite järgi kostüümid.

Rekvisiitor vastutab rekvisiitide eest. Sõna „rekvisiit” kasutatakse kõikide esemete kohta, mida võib laval liigutada: tugitoolid, lambid, riidekapid jne. Rekvisiitideks ei loeta dekoratsioone ja kostüüme.

Valgustaja vastutab valgustuse eest. Ta juhib kogu etenduse vältel valgustust.

1. Mis on Gertrudi hüüdnimi?

2. Leia tekstist kaks lauset, mille põhjal võib järeldada, et poiss ja tüdruk ei ole omavahel silmast silma kohtunud.

3. Tüdruk väitis, et poiss on tark. Millega poiss seda väidet põhjendas?

Täidab
indaja

p 1

$+1p$	
	2

p		3
-----	--	---

1) _____

2) _____

9. Selgita oma sõnade või näitega, mida tähendab lause „See lõbu, mis kätte saadakse, on

Vot see on siis alles tõeline mark! – _____

Ära käi sina kah pinda! – _____

Teatri tehnilised töötajad	Etendus
	<i>Laval on pink, tänavalatern, pingi kõrval on prügikast.</i>
	<i>Lindilt on kuulda kahekõnet.</i>
	<i>Lava on pime.</i>

1 p

$$1+1p \begin{array}{|c|} \hline \\ \hline \end{array} 5$$

1 p 6

$$2p \quad \square_7$$

1 p 8

$$2p \quad \square_9$$

1 p 10

1 p 11

1 p 12

1 p 13

1 p 14

Punkte kokku:

PÕHIKOOLI LÕPUEKSAM EESTI KEEL 2014

[illegible]

2. osa. KIRJUTAMINE

Teine osa koosneb viiest ülesandest, mille eest kokku on võimalik saada 70 punkti. Ülesannete lahendamiseks on aega ~130 minutit.

2.1. Loe tekstid läbi ja kirjuta vähemalt 200-sõnaline kirjand teemal „Teatrietendus või film – kumba eelistada?”. Kirjandis võid toetuda loetud tekstidele. Ülesande lahendamiseks on aega ~90 minutit. 40 punkti

Noored ja teater
Lembit Peterson
epl.delfi.ee, 18.08.2013

Ma ei ole võtnud endale ülesandeks noori teatrikunsti juurde meelitada või sellest sõltuvaks teha – see pole eesmärk. Mind on huvitanud, kuidas teatrikunsti vahendid aitavad kaasa nii noore kui ka vanema inimese arengule. Viimastel aastatel on mul õnnestunud seda teha Vanalinna Hariduskolleegiumis.

Teater võib eelkõige talle omase ainulise atmosfääriga, „salapärase võlumaailmaga”, mis laval valitseb. /---/ Kui inimene tunneb tugevat tõmmet selles osaleda, siis haarab teda teatriillusioon. Selle kaudu kõneldakse temaga sageli olulistest asjadest, teemadest, mis teda puudutavad, probleemidest, mille lahendamisega ta tegeleb. /---/

Heal juhul pakub etendus ka hingelise puhastuse ja ülenemise tunnet. Annab lootuse edasi elada, tugevdab usku headuse ja tõe võitu ning kasvatab armastust meid ümbritseva vastu. Seda kõike ilu kaudu, mida kunstiliike ühendav teater meile vahendada võib.

Noortega dramaturgia ja teatri avastamine ning selle kaudu elulistest teemadest kõnelemine on minu jaoks väga huvitav. Teater võib olla elu ja inimese tundma õppimise kool. Kujutluse kaudu. Teatriõppes arendatud võimed võivad abiks olla mitmel elualal.

Teatrimaskid, uuseesti.ee

Kino aitab elada teiste inimeste elu
sisekosmos.ee, 15.10.2012

Mida teha õhtuti, kui igavus ning üksindus peale tuleb? Tuleb kinno minna. /---/

Kinos on meeldinud mulle alati käia. Tegelikult olen päris palju mõtisklenud selle üle, miks inimestele meeldib filme vaadata, ning olen jõudnud üsna põnevale järeldusele. Nimelt on kinol ja filmidel meile oluline mõju. Esiteks, film aitab korra oma elust välja saada ning kaasa elada kellegi teise, üldjuhul väljamõeldud inimese elule. Kuna filmid ehitatakse üles intrigeerivatele lugudele, kust sageli ei puudu ka valu ning kannatus, annab see meile signaali, et meie elu ei ole veel kõige hullem.

Ja teiseks pääseme lihtsalt pooleteiseks tunniks oma muredest eemale. Muremõtetes tuttavatele tuletan ikka meelde, et kui nad soovivad oma probleemidest korra vabaneda, tuleks minna kinno. Nad ei saa sellest alguses aru, kuid pärast paari seansi nõustuvad kino kui teraapilise vahendiga. Lõppude lõpuks ei ole ühtegi probleemi olemas mujal kui meie endi mõtetes. /---/ Kinos ei ole lihtsalt aega mõelda oma muredele. Peategelasel on ju veel suuremad mured.

(Tekste on ülesande tarbeks kohandatud.)

1.2. Täida tabeli ja diagrammide põhjal teksti lüngad. 12 punkti

Eesti teatrite lavastusi 2011. aastal

	Teater	Lavastuse pealkiri	Lavastuse liik	Siht-grupp	Etendusi kokku	Külastusi kokku
1.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Karlsson katuselt	sõnalavastus	L	54	31137
2.	Monoteater	Isa	sõnalavastus	TK	55	21614
3.	Vanemuine	Helisev muusika	muusikalavastus	TK	30	21265
4.	Vanemuine	Thank You for the Music	tantsulavastus	N	32	20212
5.	Estonia	Pipi Pikksukk	muusikalavastus	L	26	18258
6.	Eesti Draamateater	Augustikuu	sõnalavastus	TK	42	18201
7.	Estonia	Silva	muusikalavastus	TK	24	17578
8.	Teater NO99	NO72 The Rise and Fall of Estonia	sõnalavastus	TK	14	17126
9.	Vanemuine	Mary Poppins	muusikalavastus	L	21	15430
10.	Ugala	Meeste kodu	sõnalavastus	TK	27	13881
11.	Vanemuine	Puhastus	sõnalavastus	TK	32	13534
12.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Prügihunt ja Superjanes	nukulavastus	L	77	10886
13.	Ugala	Karlsson katuselt	sõnalavastus	L	22	9412
14.	Estonia	Manon	tantsulavastus	TK	14	9367
15.	Eesti Nuku- ja Noorsooteater	Libahunt	muusikalavastus	N	26	8962
16.	Teater NO99	NO69 Three Kingdoms	sõnalavastus	TK	27	8875
17.	Estonia	Pähklipureja	tantsulavastus	L	11	8295
18.	Vanemuine	Peko	sõnalavastus	TK	10	7948
19.	Endla	Mees, kes teadis ussisõnu	sõnalavastus	TK	21	7821
20.	Estonia	Minu veetlev leedi	muusikalavastus	TK	12	7557

(„Eesti teatristatistika 2011”, andmeid on ülesande tarbeks kohandatud.)

Teater Estonia, postmark

